

Brandstadga
av den 15 juli 1944.

AVDELNING I.

Bestämmelser angående stad.

Om brandordning samt om förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter.

1 §

För varje stad skall finnas brandordning, upptagande de bestämmelser, som utöver vad i allmän lag eller denna stadga eller eljest i vederbörlig ordning föreskrivits äro erforderliga för ordnande av stadens brandförsvär.

I brandordning må för överträdelse av dess stadganden föreskrivas böter, högst trehundra kronor, där ej å förseelsen kan följa straff efter allmän lag eller denna stadga.

2 §

1 mom. Brandordning antages av stadsfullmäktige. Beslut om antagande av brandordning skall underställas länsstyrelsens prövning.

Beslut, som sålunda underställs, skall efter det riksbrandinspektören blivit i ärendet hörd antingen oförändrat fastställas eller ogillas. Vägras fastställelse, skall skäl därtill angivas.

Då brandordning fastställts, skall meddelande om fastställelsen ofördröjligen intagas i länskungörelserna. Ett exemplar av brandordningen skall insändas till riksbrandinspektören.

Det åligger magistraten att dels skyndsamt besörja att kungörelse om fastställelsen införes i den eller de tidningar, vari kommunala meddelanden för orten pläga införas, dels tillse att inom staden exemplar av brandordningen finnas att tillgå för köpare.

Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning.

2 mom. För brandstyrka, brandbefäl och skorstensfejare må stadsfullmäktige utfärda särskilda reglementen.

3 §

1 mom. Förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter skall handhas av den kommunala förvaltningsmyndighet, som stadsfullmäktige därtill utse. Därest så befinner lämpligt, må särskild brandstyrelse tillsättas. I brandordningen skola i sådan händelse intagas föreskrifter om brandstyrelsens sammansättning samt om dess arbetsformer m.m.

2 mom. Det tillkommer den myndighet, som förvaltar brandförsvarets angelägenheter, bland annat

1) att övervaka efterlevnaden av brandlagen, brandstadgan, brandordningen och övriga brandförsvaret rörande föreskrifter;

2) att uppgöra förslag till brandordning, reglementen och sotningstaxa samt till erforderliga ändringar i stadens brandorganisation

3) att årligen avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstat för stadens brandförsvär; samt

4) att till vederbörande myndigheter avgiva yttranden och göra framställningar i frågor av mera allmän betydelse för brandförsvaret.

Den förvaltande myndigheten äger icke taga befattning med fråga, som faller under brandchefens befälsmyndighet.

Om brandstyrka och brandbefäl.

4 §

I brandordningen skola intagas bestämmelser angående bland annat

- 1) vilka slag av brandstyrkor som skola finnas i staden;
- 2) det lägsta antal brandbefäl och brandmän, som skall finnas i staden, med angivande av lägsta antal brandmän för varje slag av brandstyrka;
- 3) det lägsta antal brandbefäl och brandmän, som ständigt skall vara berett till en första utryckning; samt
- 4) det lägsta antal övningar, som skall hållas med stadens brandstyrkor.

5 §

Av yrkesbrandkår skall alltid en styrka av betryggande storlek vara kasererad å brandstation.

Borgarbrandkår skall genom särskild anordning kunna inkallas till tjänst å varje tid av dygnet.

6 §

1 mom. Uttagning av tjänstepliktiga till reservbrandstyrka skall ske namneligen.

2 mom. Då tjänst som brandchef eller vice brandchef vid yrkesbrandkår skall tillsättas, skall kungörelsen härom införas i allmänna tidningarna samt i en eller flera tidningar inom orten med angivande av den tid, inom vilken sökande har att insända sina ansökningshandlingar till den myndighet, som skall tillsätta tjänsten.

7 §

1 mom. I fråga om befäl vid yrkesbrandkår skola följande kompetensföreskrifter gälla.

Brandchef samt vice brandchef, som icke tillika är brandmästare, ävensom andra därmed jämförliga befattningshavare skola hava genomgått brandchefskurs kategori I vid statens brandskola. Vice brandchef, som tillika är brandmästare, skall hava genomgått antingen nämnda kurs eller brandmästarekurs kategori I vid brandskolan.

Brandmästare skall hava genomgått brandmästarekurs kategori I vid statens brandskola.
Brandförman skall hava genomgått brandförmanskurs kategori I vid nämnda skola.

2 mom. I fråga om befäl vid borgarbrandkår skola följande kompetensföreskrifter gälla.

Brandchef samt vice brandchef, som icke tillika är brandmästare, skola hava genomgått brandchefskurs kategori I eller kategori II vid statens brandskola. Vice brandchef, som tillika är brandmästare, skall hava genomgått antingen någon av nämnda kurser eller brandmästarekurs kategori I vid brandskolan. Länsstyrelsen äger dock, när skäl därtill äro, för särskilda fall förordna, antingen att brandchef eller vice brandchef skall hava genomgått brandchefskurs kategori I eller att för sådan befattningshavare genomgång av brandchefskurs kategori III vid brandskolan må anses tillfyllest.

Brandmästare och brandförmän skola, där länsstyrelsen icke på grund av särskilda skäl medgiver undantag, hava genomgått antingen brandmästare- och brandförmanskurs kategori II eller annan kurs kategori I eller II vid statens brandskola.

3 mom. Skogsbrandfogde och vice skogsbrandfogde äro skyldiga att genomgå sådan kurs i skogsbrandsläckning, som anordnas inom länet.

8 §

1 mom. Det åligger brandchef att taga den befattning med stadens brandförsvaret, som i brandlagen, denna stadga eller eljest föreskriver.

2 mom. Brandchef är skyldig att föra befäl över stadens brandstyrkor samt tillse, att de erhålla erforderlig övning. Då eldsläckningshjälp erhållits från annan ort, skall den befälhavare, som erhållit hjälpen, utöva befälet, där ej annat överenskommer.

Har brand tagit eller hotar den taga större omfattning, äger länsstyrelsen förordna särskild befälhavare.

3 mom. Då brandchef erhållit kunskap om brand eller överhängande fara därför, skall han, så snart ske kan, underrätta polischefen i orten.

4 mom. Finner brandchef i särskilt fall omedelbar åtgärd till förhindrande av brands uppkomst vara av nöden, åligger det honom att därom meddela föreskrift.

9 §

I brandordningen eller i reglemente skola närmare bestämmelser meddelas om brandstyrkans och brandbefälets åligganden samt vad därmed har samband.

Om vissa för brandförsvaret erforderliga anordningar.

10 §

Det åligger stad bland annat;

- 1) att hålla brandtelegraf eller ock på annat lämpligt sätt träffa anordning, varigenom brandkåren kan av allmänheten alarmeras;
- 2) att tillse att lämplig anordning finnes för inkallande av brandpersonalen,
- 3) att på lämpligt sätt anordna brandvakt för uppmärksammande av brand.

Närmare bestämmelser härom samt om de övriga anordningar, som äro erforderliga för stadens brandförsvaret, skola införas i brandordningen.

Om brandsyn.

11 §

1 mom. I stad skall allmän brandsyn äga rum en gång årligen å tid, som i brandordningen bestämmes. Oberoende av vad sålunda föreskrivits skall, när brandchefen så påfördrar, särskild brandsyn hållas.

Allmän brandsyn skall omfatta samtliga byggnader, upplag och andra anläggningar i staden.

Den myndighet, som förvaltar brandförsvarets angelägenheter, må efter brandchefens hörande medgiva, att mindre eller avsidens belägen byggnad eller annan anläggning icke skall omfattas av den allmänna brandsynen. Beviljas sådant undantag, skall den förvaltande myndigheten bestämma, om och huru ofta brandsyn å anläggningen skall äga rum.

2 mom. Brandsyn förrättas av en nämnd, bestående av brandchefen eller efter hans förordnande annan av brandbefälet såsom ordförande, skorstensfejaren i sotningsdistriktet samt en av byggnadsnämnden förordnad person, vilken bör hava byggnadsteknisk utbildning.

Genom kungörelse eller annorledes skall i förväg meddelande lämnas om tid, då brandsyn skall hållas.

3 mom. Vid brandsyn skall noga undersökas

- 1) huruvida de föreskrifter, som meddelats till förebyggande av brands uppkomst och spridning, till räddning vid brand av liv och egendom samt till underlättande av brandsläckning, blivit iakttagna;
- 2) huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten, elektriska anläggningar och därtill hörande ledningar eller annorstädes finnes brist, som kan medföra brandfara, samt huruvida efter föregående brandsyn eldstad, rökgång eller ventilations- eller avgasrör anordnats, borttagits eller ändrats; samt
- 3) huruvida i övrigt anordning eller förhållande förefinnes, som kan medföra fara för brands uppkomst och spridning eller svårighet att vid brand utföra eldsläckning och räddning av liv och egendom.

4 mom. I stad med yrkesbrandkår må i brandordningen stadgas att brandchefen äger för särskilda fall besluta, att byggnad, upplag eller annan anläggning icke årligen skall undergå brandsyn; att brandchefen eller efter hans förordnande annan av brandbefälet ensam äger att verkställa brandsyn; samt att den del av brandsyn, som avses i 3 mom. 2), må, utom såvitt angår elektriska anläggningar och därtill hörande ledningar, i samband med sotning utföras av skorstensfejare, därvid skorstensfejaren äger att meddela föreläggande, som i 12 § 1 mom. första stycket avses.

12 §

1 mom. Upptäckes vid brandsyn att fastighetsägare eller annan icke vidtagit vad jämlikt lag eller annan författning åligger honom med avseende å brandförsvaret, skall föreläggande meddelas honom att inom viss tid vidtaga rättelse.

Har föreläggande givits, skall å förut kungjord tid efterbesiktning förrättas på föranstaltande av den, som givit föreläggandet. Befinnes därvid föreläggandet icke vara fullgjort, skall anmälan göras hos länsstyrelsen för den åtgärd, som kan av förhållandena påkallas. I ärende, varom nu är fråga, må länsstyrelsen förelägga lämpligt vite.

2 inom. Befinnes vid brandsyn synnerlig fara för brand vara för handen, åligger det syneförrättare att genast meddela föreskrift om omedelbar åtgärd för farans undanröjande.

13 §

1 mom. Vid brandsyn och efterbesiktning skall föras protokoll. Därest protokollet innefattar anmärkning, skall avskrift av detsamma, i vad det rör fastighetsägare eller annan, vid synetillfället eller ofördröjligen därefter tillställas denne.

2 mom. Anteckning om vad vid brandsyn förekommit skall införas i en för ändamålet inrättad, hos brandchefen förvarad förteckning över fastigheterna i staden.

14 §

Nekar någon utan godtagbar anledning syneförrättare tillträde till byggnad eller annan anläggning, där brandsyn skall förrättas, skall handräckning lämnas av polischefen i orten.

Om sotning.

15 §

I byggnad med eldstad skall sotning verkställas.

Vid sotning skola alla rökgångar ävensom eldstäder, som icke äro inrättade för användning uteslutande av gas eller elektricitet, jämte tillhörande rökrör, imrör och ventilationsrör noga rengöras.

Om den tid, som för olika slag av eldstäder jämte rökgångar må förflyta från en sotning till nästa, skola bestämmelser intagas i brandordningen. Denna tid får icke utsträckas längre än till två år. Brandchefen må, om särskilda skäl därtill äro, efter skorstensfejarens hörande medgiva undantag från vad sålunda blivit stadgat.

16 §

I brandordningen skall införas bestämmelse, huruvida staden skall utgöra ett eller flera sotningsdistrikt. Skall uppdelning ske i flera distrikt, skola de olika distriktens gränser angivas.

För varje sotningsdistrikt skall finnas en yrkesutbildad skorstensfejare, som i enlighet med vad nedan sägs godkänts eller anställts såsom skorstensfejare för distriktet.

17 §

Den som vill vinna godkännande eller anställning såsom skorstensfejare för sotningsdistrikt skall, där ej länsstyrelsen medgiver undantag, hava genomgått kurs för skorstensfejaremästare vid statens brandskola.

18 §

Då skorstensfejare för sotningsdistrikt skall utses, skall kungörelse därom införas i allmänna tidningarna med angivande av den tid, inom vilken den, som önskar vinna godkännande eller anställning såsom skorstensfejare för distriktet, har att ansöka därom. Efter ansökningstidens utgång utfärdar den myndighet, som förvaltar brandförsvarets angelägenheter, för den av de sökande, som prövas vara lämpligast, bevis att han godkänts eller anställts såsom skorstensfejare för distriktet.

Finner nämnda myndighet skorstensfejaren icke vidare vara lämplig, må myndigheten återkalla godkännandet eller häva anställningsavtalet.

19 §

Det åligger skorstensfejaren att tillse, att föreskriven sotning verkställs inom hans distrikt. Skorstensfejaren skall själv utföra sotningsarbetet eller överlåta detta åt biträden, anställda hos honom. Annan må ej verkställa föreskriven sotning, så framt icke brandchefen efter skorstensfejarens hörande för särskilda fall medgiver undantag.

20 §

Vid sotning skall sorgfälligt undersökas, huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten och dylikt finnes felaktighet, som kan medföra brandfara, varjämte uppmärksamhet skall ägnas jämväl åt annat, som kan utgöra föremål för undersökning vid brandsyn.

Upptäckes felaktighet eller iakttages annat missförhållande, skall brandchefen ofördröjligen underrättas därom.

21 §

För sotningsarbetes utförande skall skorstensfejare å förut tillkännagiven tid äga tillträde till byggnad och lägenhet ävensom, när sådant för arbetets verkställande är erforderligt, till bredvidliggande fastighet. Nekas skorstensfejaren utan godtagbart skäl tillträde, skall polischefen i orten lämna handräckning.

22 §

1 mom. Sotningstaxa antages av stadsfullmäktige samt skall, för att vara gällande, fastställas av länsstyrelsen.

2 mom. Angående skorstensfejares åligganden i övrigt må bestämmelser meddelas i brandordningen eller i reglemente.

3 mom. I brandordningen må införas de ytterligare bestämmelser i fråga om sotning, som äro av nöden utöver vad i detta kapitel stadgas.

Om vissa med stad jämförliga samhällens skyldighet att ordna sitt brandförsvär.

23 §

Vad i denna avdelning är föreskrivet för stad skall gälla även för köping samt för annan tätare bebyggd ort, beträffande vilken de föreskrifter skola tillämpas, som jämlikt brandlagen gälla stad.

AVDELNING II.

Bestämmelser angående landsbygden.

Om brandordning samt om förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter.

24 §

På landsbygden skall för varje kommun finnas brandordning, upptagande de bestämmelser, som utöver vad i allmän lag eller denna stadga eller eljest i vederbörlig ordning föreskrivits äro erforderliga för ordnande av kommunens brandförsvär.

I brandordning må för överträdelse av dess stadganden föreskrivas böter, högst trehundra kronor, där ej å förseelsen kan följa straff efter allmän lag eller denna stadga.

25 §

1 mom. Brandordning antages av kommunalfullmäktige. Beslut om antagande av brandordning skall underställas länsstyrelsens prövning.

Beslut, som sålunda underställes, skall antingen oförändrat fastställas eller ogillas. Vägras fastställelse, skall skäl därtill angivas.

Då brandordning fastställts, skall meddelande om fastställelsen ofördröjligen intagas i länskungörelserna. Ett exemplar av brandordningen skall insändas till riksbrandinspektören.

Det åligger kommunalnämnden att dels skyndsamt besörja att kungörelse om fastställelsen införes i den eller de tidningar, vari kommunala meddelanden för orten pläga införas, och uppsättes å kommunens anslagstavlor, dels tillse att inom kommunen exemplar av brandordningen finnas att tillgå för köpare.

Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tillägg till brandordning.

2 mom. För brandstyrka och brandbefäl må kommunalfullmäktige utfärda särskilda reglementen.

26 §

1 mom. Förvaltningen av brandförsvarets angelägenheter skall handhas av den kommunala förvaltningsmyndighet, som kommunalfullmäktige därtill utse. Därest så befinner lämpligt, må särskild brandstyrelse tillsättas. I brandordningen skola i sådan händelse intagas föreskrifter om brandstyrelsens sammansättning samt om dess arbetsformer m.m.

2 mom. Det tillkommer den myndighet, som förvaltar brandförsvarets angelägenheter, bland annat.

- 1) att övervaka efterlevnaden av brandlagen, brandstadgan, brandordningen och övriga brandförsvaret rörande föreskrifter;
- 2) att uppgöra förslag till brandordning och reglementen samt till erforderliga ändringar i kommunens brandorganisation;
- 3) att årligen avgiva förslag till inkomst- och utgiftsstat för brandförsvaret i kommunen; samt
- 4) att till vederbörande myndigheter avgiva yttranden och göra framställningar i frågor av mera allmän betydelse för brandförsvaret.

Den förvaltande myndigheten äger icke taga befattning med fråga, som faller under brandchefens befälsmyndighet.

Om brandstyrka och brandbefäl.

27 §.

I brandordningen skola intagas bestämmelser angående bland annat

- 1) vilka slag av brandstyrkor som skola finnas i kommunen;
- 2) det lägsta antal brandbefäl och brandmän, som skall finnas i kommunen, med angivande av lägsta antal brandmän för varje slag av brandstyrka; samt
- 3) det lägsta antal övningar, som skall hållas med kommunens brandstyrkor.

28 §

Borgarbrandkår och sådan frivillig brandkår, som gentemot kommunen åtagit sig att svara för brandsläckning, skola genom telefon eller annan anordning kunna inkallas till tjänst varje tid av dygnet.

29 §

Uttagning av tjänstepliktiga till reservbrandstyrka skall ske nammeligen.

30 §

1 mom. Brandchef skall, där ej länsstyrelsen annorlunda förordnar, hava genomgått eller vara skyldig att genomgå brandchefskurs kategori III eller annan kurs för brandkårspersonal vid statens brandskola.

2 mom. Brandchef, vice brandchef, skogsbrandfogde och vice skogsbrandfogde äro skyldiga att genomgå sådan kurs i skogsbrandsläckning, som anordnas inom länet.

31 §

1 mom. Det åligger brandchef att taga den befattning med kommunens brandförsvar, som i brandlagen, denna stadga eller eljest föreskriver.

2 mom. Brandchef är skyldig att föra befäl över brandstyrkorna i kommunen samt att tillse, att de erhålla erforderlig övning. Då släckningshjälp erhållits från annan ort, skall den befälhavare, som erhållit hjälpen, utöva befälet, där ej annat överenskommer.

Har brand tagit eller hotar den taga större omfattning, äger länsstyrelsen förordna särskild befälhavare.

3 mom. Då brandchef erhållit kunskap om brand eller överhängande fara därför, skall han, så snart ske kan, underrätta polischefen i orten.

4 mom. Finner brandchef i särskilt fall omedelbar åtgärd till förhindrande av brands uppkomst vara oundgängligen av nöden, åligger det honom att därom meddela föreskrift.

32 §.

I brandordningen eller i reglemente skola närmare bestämmelser meddelas om brandstyrkans och brandbefälets åligganden samt vad därmed har samband.

Om vissa för brandförsvaret erforderliga anordningar.

33 §.

1 mom. I brandordningen skola införas bestämmelser om de särskilda anordningar, som äro erforderliga, för kommunens brandförsvar.

2 mom. I brandordningen må vidare intagas anvisningar om vad som till förebyggande av brands uppkomst och spridning bör iakttagas vid byggande och underhåll av hus med eldstad.

Om brandsyn.

34 §

1 mom. På landsbygden skall allmän brandsyn äga rum en gång årligen å tid, som i brandordningen bestämmes. Oberoende av vad sålunda föreskrivits skall, när brandchefen så påfordrar, särskild brandsyn hållas.

Allmän brandsyn skall omfatta samtliga byggnader, upplag och andra anläggningar inom kommunen.

Den myndighet, som förvaltar brandförsvarets angelägenheter, må efter brandchefens hörande medgiva, att mindre eller avsidet belägen byggnad eller annan anläggning icke skall omfattas av den allmänna brandsynen. Beviljas sådant undantag, skall den förvaltande myndigheten bestämma, om och huru ofta brandsyn å anläggningen skall äga rum.

2 mom. Brandsyn förrättas av en nämnd, bestående av brandchefen eller efter hans förordnande av annan av brandbefälet såsom ordförande samt en eller två därtill lämpliga personer, som utses av den förvaltande myndigheten. För brandsyns förrättande må nämnda myndighet indela kommunen i distrikt, därvid en brandsynenämnd skall tillsättas för varje distrikt. I sådan händelse äger den förvaltande myndigheten utse lämplig person, som ej är brandbefäl, till ordförande i brandsynenämnd.

Vid brandsyn å fastighet, som är försäkrad mot skada av brand, äger brandförsäkringsinrättning, hos vilken fastigheten är försäkrad, vara tillstädes genom ombud med rätt att göra erinringar men icke att deltaga i besluten.

3 mom. Vid brandsyn skall noga undersökas

1) huruvida de föreskrifter, som meddelats till förebyggande av brands uppkomst och spridning, till räddning vid brand av liv och egendom samt till underlättande av brandsläckning, blivit iakttagna, därvid särskilt skall tillses, att sotning ägt rum:

2) huruvida å eldstad, mur, rör, tak, skorsten, elektriska anläggningar och därtill hörande ledningar eller annorstädes finnes brist, som kan medföra brandfara, samt huruvida efter föregående brandsyn eldstad, rökgång eller ventilations- eller avgasrör anordnats, borttagits eller ändrats; samt

3) huruvida i övrigt anordning eller förhållande förefinnes, som kan medföra fara för brands uppkomst och spridning eller svårighet att vid brand utföra eldsläckning och räddning av liv eller egendom.

35 §

1 mom. Upptäcker vid brandsyn att fastighetsägare eller annan icke vidtagit vad jämlikt lag eller annan författning åligger honom med avseende å brandförsvaret, skall föreläggande meddelas honom att inom viss tid vidtaga rättelse.

Har föreläggande givits, skall å förut kungjord tid efterbesiktning förrättas på föranstaltande av den, som givit föreläggandet. Befinnes därvid föreläggandet icke vara fullgjort, skall anmälan göras hos länsstyrelsen för den åtgärd, som kan av förhållandena påkallas. I ärende, varom nu är fråga, må länsstyrelsen förelägga lämpligt vite.

2 mom. Befinnes vid brandsyn synnerlig fara för brand vara för handen, åligger det synenämnden att genast meddela föreskrift om omedelbar åtgärd för farans undanröjande.

36 §

1 mom. Vid brandsyn och efterbesiktning skall föras protokoll. Därest protokollet innefattar anmärkning, skall avskrift av detsamma, i vad det rör fastighetsägare eller annan, vid synetillfället eller ofördröjligen därefter tillställas denne.

2 mom. Anteckning om vad vid brandsyn förekommit skall införas i en för ändamålet inrättad, hos brandchefen förvarad förteckning.

37 §

Nekar någon utan godtagbar anledning syneförrättare tillträde till byggnad eller annan anläggning, där brandsyn skall förrättas, skall handräckning lämnas av polischefen i orten.

Om sotning.

38 §.

I byggnad med eldstad skall sotning verkställas.

Vid sotning skola alla rökgångar ävensom eldstäder, som icke äro inrättade för användning uteslutande av gas eller elektricitet, jämte tillhörande rökrör, imrör och ventilationsrör noga rengöras.

I brandordningen skall föreskrift intagas om den tid, som för olika slag av eldstäder jämte rökgångar må förflyta från en sotning till nästa, ävensom meddelas de övriga bestämmelser om sotning, som kunna vara erforderliga.

Det åligger fastighetsägare eller, om fastigheten är utarrenderad, arrendator att tillse, att föreskriven sotning verkställs.

Såsom ägare anses jämväl den, som innehar egendom med fri förfoganderätt eller fideikommissrätt eller därmed jämförlig rätt.

AVDELNING III.

Allmänna bestämmelser.

Om åtgärder till förekommande och släckning av skogsbrand.

39 §.

I brandordningen skola intagas de föreskrifter, som utöver vad i allmän lag eller denna stadga eller eljest i vederbörlig ordning föreskrivits äro erforderliga för ordnande av skogsbrandförsvaret.

40 §.

Det åligger skogsbrandfogde, bland annat, att planlägga de åtgärder, som skola vidtagas i händelse av skogsbrand samt att vid skogsbrand utöva befälet.

Har skogsbrandförsvaret icke organiserats för sig, skall nämnda planläggning verkställas av brandchefen.

41 §

Vill någon företaga kolning eller tjärbränning eller ock svedja eller bränna gräs, ris eller ljungräs eller för annat ändamål uppgöra eld i skog eller så nära skog, att elden lätt kan spridas dit, åligger det honom att, genom grävning eller annorledes, vidtaga de särskilda anordningar, som kunna anses erforderliga till förhindrande av eldens spridning.

Då stark torka råder eller i följd av stark blåst fara för skogsbrand föreligger, må svedjning eller bränning av gräs, ris eller ljungräs icke förehas eller eljest, utom för utövande av näring eller i fall av trängande behov, eld uppgöras i skog eller så nära skog, att elden lätt kan spridas dit.

Eld, som uppgjorts å plats, varom ovan nämnts, må ej övergivas, förrän den blivit fullständigt släckt.

42 §

Uppkommer skogsbrand eller är överhängande fara därför för handen och kan ej den, som varnar branden eller faran eller eljest få kunskap därom, genast släcka branden eller undanröja faran, åligger det honom dels att, om släckningskyldiga vederligen uppehålla sig i närheten av brandstället, genast giva dem underrättelse, dels ock att, så fort ske kan, underrätta skogsbrandfogden eller annat brandbefäl eller polisman eller vid skogsstaten eller hos skogsvårdsstyrelsen anställd person. Har polisman eller vid skogsstaten eller hos skogsvårdsstyrelsen anställd person erhållit sådant meddelande, skall han genast underrätta skogsbrandfogden därom.

Har skogsbrandfogde erhållit kunskap om skogsbrand eller överhängande fara därför, skall han ofördröjligen sammankalla nödigt manskap för brandens släckning samt, så fort ske kan, underrätta brandchefen samt polischefen i orten.

Kallelse till skogsbrandsläckning skall av envar utan dröjsmål fortskaffas.

Envar släckningskyldig är efter kallelse pliktig att, försedd med tillgängliga släckningsredskap, genast begiva sig till anvisad plats och delta i släckningsarbetet. Befinner släckningskyldig sig i närheten av brandstället, skall han, så snart han fått kunskap om branden, utan kallelse skynda dit och taga del i nämnda arbete.

För släckning av skogsbrand, som tagit eller hotar taga större omfattning, skall befälhavaren, där så erfordras, göra framställning om militärhandräckning hos länsstyrelsen eller annan myndighet, som är behörig att begära sådan handräckning.

Om besiktning.

43 §.

Riksbrandinspektören samt brandchef, såvitt angår dennes verksamhetsområde, ävensom annan av länsstyrelsen därtill förordnad person skola för besiktning av anordningar till förebyggande av brands uppkomst och spridning äga tillträde till byggnad, upplag eller annan anläggning å tid, som av besiktningsmannen bestämmes.

Nekar någon utan godtagbar anledning besiktningsman tillträde för besiktning, skall handräckning lämnas av polischefen i orten.

Ansvarsbestämmelser m. m.

44 §.

Den som vid brandsyn eller besiktning utan godtagbar anledning nekar förrättningsman tillträde till byggnad eller annan anläggning, som skall undersökas, eller som utan skäl vägrar skorstensfejare tillträde, då denne inställer sig för verkställande av sotning, straffes med dagsböter.

Till samma straff vare den förfallen, som icke låter verkställa i 38 § avsedd sotning eller som bryter mot föreskrifterna i 42 § första, tredje eller fjärde stycket.

45 §.

Uraktlåter skorstensfejare vad honom enligt denna stadga åligger, straffes med dagsböter, där ej förseelsen anses böra föranleda varning.

46 §

Förseelse mot denna stadga eller mot brandordning åtalas hos polisdомstol, där sådan är inrättad, men eljest vid allmän domstol.

1 mom. Till straff enligt denna stadga må icke dömas, om 4.7 §• å förseelsen följer straff enligt allmän lag.

2 mom. Böter och viten, som ådömas på grund av denna stadga eller brandordning, tillfalla kronan.

48 §

1 mom. Den som är missnöjd med beslut vid brandsyn äger att överklaga beslutet hos länsstyrelsen inom en månad efter det han skriftligen erhållit del av detsamma.

2 mom. Över beslut, som länsstyrelse meddelat på grund av denna stadga eller brandordning, må besvär anföras hos Konungen i vederbörande statsdepartement inom tid, som i allmänhet är bestämd för överklagande av förvaltande myndighets och ämbetsverks beslut.

49 §

1 mom. Vad i denna stadga är föreskrivet om stadsfullmäktige skall i fråga om köping, som utgör egen kommun, gälla kommunalfullmäktige och i fråga om annan ort, som i 23 § avses, municipalfullmäktige. Finnas ej stadsfullmäktige, kommunalfullmäktige eller municipalfullmäktige, skall vad därom är föreskrivet gälla allmän rådstuga, kommunalstämma eller municipalstämma.

2 mom. Vad i denna stadga sägs om magistrat gäller för Stockholm överståthållarämbetet, för stad, där magistrat ej finnes, kommunalborgmästare samt för köping och annan ort, som i 23 § avses, kommunalnämnd eller municipalnämnd.

3 mom. Vad i denna stadga är föreskrivet om byggnadsnämnd skall, därest sådan nämnd ej finnes, gälla kommunalnämnd eller municipalnämnd,

50 §

Vad i denna stadga eller brandordning föreskriver gäller även beträffande byggnad, upplag eller annan anläggning, som tillhör staten.

51 §

Länsstyrelse må med avseende å icke planlagt område av stad, köping eller annan ort, som i 23 § avses, medgiva de undantag från bestämmelserna i avdelning 1, vilka kunna anses vara av behovet påkallade

52 §

I länskungörelserna skall årligen införas en sammanställning, upptagande alla brandchefer, vice brandchefer, skogsbrandfogdar och vice skogsbrandfogdar i länet.

53 §

Tjänsteman vid brandväsendet må ej driva handel med brandredskap; eller vara kommissionär eller agent för annan, som driver sådan handel; eller vara delägare i handelsbolag eller styrelseledamot i aktiebolag eller ekonomisk förening, som har till huvudsaklig uppgift att bedriva verksamhet av nu nämnt slag.

Övergångsbestämmelser.

Denna stadga skall jämte vad här nedan sägs träda i kraft den 1 januari 1945 med undantag för 7 § 1 och 2 mom., 17 § och 30 § 1 mom., som skola träda i kraft den 1 januari 1948. Intill denna tidpunkt skall såsom fordran för att vinna godkännande såsom skorstensfejare för sotningsdistrikt gälla, att sökanden uppnått 25 års ålder samt antingen med godkända kunskapsbetyg genomgått statsunderstödd fackskola för utbildande av skorstensfejare eller ock minst fem år med goda vitsord arbetat i yrket.

Kompetensföreskrifterna 17 § 1 och 2 mom., 17 § och 30 § 1 mom. skola icke äga tillämpning å person, som före den 1 januari 1948 erhållit befattning såsom brandbefäl eller vunnit godkännande såsom skorstensfejare för sotningsdistrikt.

Vad i 53 § är stadgat skall icke gälla person, som före den 1 januari 1945 erhållit anställning inom brandväsendet.

Så snart ske kan efter denna stadgas utfärdande och senast den 1 januari 1947 skall med iakttagande av stadgans föreskrifter förslag till brandordning hava upprättats och underställts länsstyrelsens prövning. Brandordning, avsedd att träda i kraft den 1 januari 1945 eller därefter, må jämväl före sistnämnda dag antagas och fastställas i enlighet med bestämmelserna i denna stadga.

Intill dess ny brandordning fastställts, skola hittills gällande brandordning och skogsbrandordning fortfarande lända till efterrättelse, i den mån de icke strida mot brandlagen eller denna stadga.

Inläst/scannad av Värmlands Brandhistoriska Klubb